

Увод као описни контекст

У историјском развоју европске уметности концепти реалистичког сликарства заузимали су увек посебно место, јер су његови протагонисти слободно изражавали најважније принципе овог стилског правца не изостављајући ни да истакну демократску и хуманистичку природу овог сликарског феномена. Удаљавајући се од романтизма и неокласицизма од којих су много научили и постајући опозиција њиховом претераном академизму, што је нарочито било видљиво у француској уметности у другој половини деветнаестог века (педесетих и шездесетих година), заговорници овог уметничког приступа и другачијег виђења реалног живота, природе и човека у њој, слободно су се у својим трагањима као узорима ослањали на дела старих мајстора ренесансне која

По узору на слику
Портрет старице
- Рембрант
*Modelled on painting
by Rembrandt
Portrait of an old
Woman*

По узору на слику
Жена са лепезом
- Мери Касат
*Modelled on painting
by Mary Cassatt
Lady with a Fan*

Introduction as a general context

In the development of European art, concepts of realistic painting have always taken a special place, because its protagonists are free to express the most important principles of this stylistic direction and emphasize the democratic and humanistic nature of this painting phenomenon. By moving away from romanticism and neoclassicism, which they learned a lot from, and as becoming the opposition to their excessive academism, which was particularly evident in the French art in the second half of the nineteenth century (1850s and 1860s), they advocate a different vision of real life, nature and a man in it. They are free to find their role models in the work of old masters of the Renaissance, which are based on aesthetic postulates of classical Greek art. Gustave Courbet can be considered the most prominent representative of realism. He had an enormous influence on the followers, not only in France. With his great talent and individuality, as well

*Кровови у
Шафариковој улици*
*Roofs in Šafarikova
Street*

*Подне на Ченејском
салашу*
*An Afternoon on a
farm in Čenej*

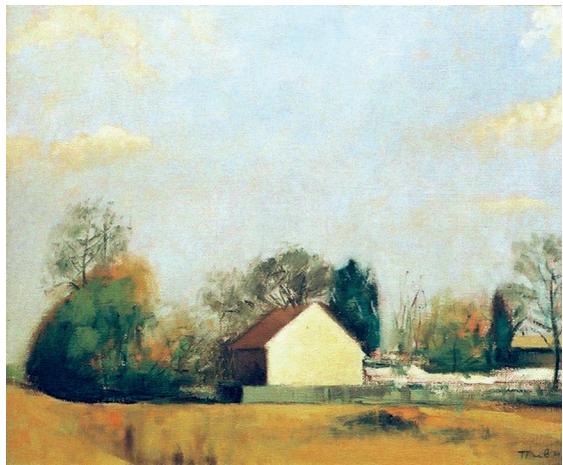
су темељена на естетским постулатима класичне грчке уметности. За најистакнутијег представника реализма може се сматрати Гистав Курбе, са неспорним и огромним утицајем на следбенике не само у Француској, и који је својим великим талентом и индивидуалношћу као и стваралачким принципом неопходности обнављања традиције, омогућио да данас можемо боље да разумемо и схватимо идејну и поетску суштину модерног сликарског израза једног Манеа, Реноара, Гогена, Матиса и других. Универзалност и трајност стваралачког принципа неопходности обнављања традиције, чине ону тајанствену нит уметничког континуитета што као нужна условност омогућава да свако време има своје реализме као културно обележје тог времена.

У српском сликарству реализам ступа на сцену у последњим деценијама деветнаестог века чији концепт и уметнички приступ уносе мирноћу и ред у композицију. Српско грађанско друштво још увек није било спремно да прихвата социјалну тематику коју је реализам носио са собом као основни идејни и те-

as the creative principle of the necessity of restoring the tradition, he made it possible for us to understand better the ideological and poetic essence of the modern artistic expression of Manet, Renoir, Gauguin, Matisse and others. The versatility and durability of the creative principle of the necessity of restoring the tradition, make that mysterious thread of artistic continuity, so that each period has its own realism as a cultural monument of the time.

In Serbian painting, realism appeared in the last decades of the nineteenth century. Its concept and artistic approach brought calmness and order to the composition. Serbian civil society was still not ready to accept the social topic which realism had brought as its main conceptual and thematic expression of real life. Therefore, religious, historical subjects and portraits prevailed in Serbian painting. The most prominent Serbian representative of that time was Đorđe Krstić, while Paja Jovanović and Uroš Predić dominated in academicism. In symbolic painting, as a sub-versions of realism and reaction

матски исказ реалног живота те су у српском реализму преовлађивале религиозне, историјске теме и портретно сликарство. Најистакнутији представник реализма код Срба тог времена био је Ђорђе Крстић, док су у академизму предњачили Паја Јовановић и Урош Предић. У симболичком сликарству, као подваријанти реализма и реакције на академизам, у тематском смислу преовлађивали су митолошки симболи, снови и имагинација. Најистакнутији представник симболизма у српској уметности био је Стеван Алексић. У контексту констатованог

to academicism, mythological symbols, dreams and imagination prevailed in the thematic sense.

Stevan Aleksić was the most prominent representative of symbolism in Serbian art. In the context of the identified continuity of renewing development cycles in art, the appearance of realism in the third decade of the twentieth century in our region, did not only mean the modernity of such program, but at the same time, it meant merging with the current European context. This art tendency, spontaneously accepted by our modernists of the

Поглед на Србобран
A Look at Srbobran

континуитета обнављајућих развојних циклуса у уметности, појава реализма у трећој деценији двадесетог века на нашем простору не само да је означавао несумњиву модерност таквој програмској тенденцији, већ је истовремено, и што је врло значајно, утапала наше сли-

time, indicated a very complex phenomenon, whose content was expressed in the pluralism of all the products of this style. It was a diverse and widely understood concept. This tendency of realistic presentation of reality as a basic perceptual starting point, meant in its final meaning

Тюмень 95.

Тикве
Squashes

Тsvетнitskaya 99.

Хлеб и вино

Bread and Wine